

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Національної академії

внутрішніх справ

доктор юридичних наук, професор

Руслан СЕРБИН

2026 р.

ВИСНОВОК

Національної академії внутрішніх справ про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Гайдая Сергія Сергійовича «Публічне адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів України» поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право», затвердженої Вченою радою Національної академії внутрішніх справ 26 вересня 2023 року, протокол № 20

ВИТЯГ

з протоколу № 14 розширеного засідання кафедри адміністративно-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ від 19 березня 2026 року

Присутні:

кафедра адміністративно-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології: т.в.о. завідувача кафедри, доктор наук з державного управління, професор Терент'єва А.В. (головуючий), професор кафедри, доктор юридичних наук, професор Стрельченко О.Г.; доцент кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Булик І.Л. (науковий керівник), професор кафедри, доктор наук з державного управління, професор Степаненко С.В., доцент кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Бухтіярова І.Г. (рецензент), доцент кафедри, кандидат з державного управління, доцент Кошова С.П.

кафедра адміністративного права та процесу: завідувач кафедри, доктор юридичних наук, професор Доценко О.С.; професор кафедри, доктор юридичних наук, професор Пастух І.Д.; доцент кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Лукашенко А.А.; професор кафедри, доктор політичних наук, доцент Співак М.В.

кафедра поліцейської діяльності: завідувач кафедри, кандидат юридичних наук, професор Братель С.Г., професор кафедри, доктор юридичних наук, професор Золотарьова Н.І.

кафедра економіко-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології: професор кафедри, кандидат юридичних наук, професор Андрущенко І.Г. (рецензент); професор кафедри, кандидат економічних наук, доцент Овчаренко Л.В.

відділ організації наукової діяльності: старший науковий співробітник, кандидат юридичних наук, старший дослідник Бондар С.В.

Були присутні 6 докторів наук та 9 кандидатів наук за профілем поданої на розгляд дисертації.

Порядок денний:

Обговорення дисертаційного дослідження здобувача кафедри адміністративно-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ Гайдая Сергія Сергійовича на тему: «Публічне адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів України», поданого на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право», щодо її рекомендації для попереднього розгляду та захисту у спеціалізованій вченій раді.

Слухали:

Здобувача Гайдая Сергія Сергійовича про результати дисертаційного дослідження. У доповіді було обґрунтовано насамперед актуальність обраної теми дисертаційної роботи, визначено мету, завдання, предмет, об'єкт та методи дослідження, здобувач довів до присутніх структуру роботи та основні її положення, сформульовано та обґрунтовано наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю збереження та раціонального використання земельних ресурсів в умовах глобальних екологічних трансформацій. Земля є базовим елементом природно-ресурсного потенціалу держави, просторовою основою суспільного розвитку, матеріальною передумовою здійснення господарської діяльності та гарантією продовольчої й екологічної безпеки. Водночас інтенсивна урбанізація, зміни клімату, деградаційні процеси ґрунтів, техногенне навантаження, нераціональне землекористування та наслідки воєнних дій зумовлюють системне погіршення якісного стану земельного фонду.

Основними стратегічними цілями суспільства є підвищення рівня суспільної екологічної свідомості, поліпшення стану довкілля в цілому, безпечне для людини середовище, інтеграція української системи охорони довкілля до світової, збереження біорізноманіття. Задля цього Україна має орієнтуватися на політику Європейського Союзу в цій сфері та зробимо все для підписання з ЄС угоди про фінансову підтримку природоохоронного сектору в Україні.

У XXI столітті в Україні спостерігається суттєве погіршення стану земельних ресурсів, який характеризується суттєвим погіршенням якісних показників, що зумовлено комплексним впливом воєнних, техногенних, кліматичних та антропогенних чинників. Земля як основний компонент національного природно-ресурсного потенціалу та базис продовольчої безпеки держави зазнає деградаційних процесів, серед яких особливої гостроти набули хімічне забруднення ґрунтів, порушення їхньої структури внаслідок бойових дій, мінування територій, ерозійні явища, виснаження гумусного шару, а також негативні наслідки нераціонального землекористування. В умовах збройної

агресії проти України масштаби пошкодження та забруднення земель істотно зросли, що створює довгострокові екологічні, економічні та соціальні ризики. Забруднення ґрунтів важкими металами, залишками вибухових речовин, нафтопродуктами та іншими токсикантами становить загрозу не лише для аграрного виробництва, але й для здоров'я населення та екологічної безпеки держави загалом. Одночасно кліматичні зміни посилюють процеси опустелювання, зменшення вологозабезпечення та зростання частоти екстремальних погодних явищ, що ускладнює відновлення порушених земель.

За таких умов особливої актуальності набуває формування ефективної системи публічного управління у сфері захисту та відновлення земельних ресурсів, удосконалення нормативно-правового забезпечення, впровадження сучасних механізмів моніторингу, рекультивациі та екологічного контролю. Необхідність наукового обґрунтування підходів до охорони земель, адаптації національної політики до міжнародних стандартів сталого розвитку та інтеграції екологічних пріоритетів у процес повоєнної відбудови держави зумовлює високу теоретичну й практичну значущість обраної теми дисертаційного дослідження.

Слід зазначити, що публічне адміністрування сферою захисту земельних ресурсів в Україні взагалі не була предметом окремого дослідження, а розглядалася фрагментарно, в рамках формулювання захисту водних, земельних надр, повітряного простору тощо.

Недостатність наукового опрацювання вищезазначеного питання спричинило об'єктивну потребу в поглибленні теоретико-методологічних та прикладних засад, а отже й потребу окремого дослідження, з урахуванням особливостей сьогодення, що й зумовило актуальність цієї теми.

Науково-теоретичним підґрунтям дослідження становитимуть праці вітчизняних і зарубіжних науковців: Б. Авер'янова, І. Андрущенко, О. Бандурка, А. Блага, В. Брижик, І. Булик, І. Бухтіярової, А. Волощук, І. Гайдамашко, В. Галунька, Г. Горбової, Б. Головкіна, А. Губко, Т. Журавель, О. Кочемировської, Л. Крижної, О. Кузьменко, В. Колпакова, Т. Коломоєць, К. Левченко, Ю. Лисюк, І. Лубенець, О. Мартиненко, І. Пастуха, Ю. Приколотіна, Р. Сербина, О. Стрельченко, А. Суббота, Г. Христова, Х. Ярмакі. Попри значний науковий доробок учених, цілісного й комплексного дослідження, присвяченого питанням публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів, наразі не існує.

Таким чином, недостатній рівень наукового обґрунтування публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів, недосконалість механізмів публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів зумовили необхідність комплексного вивчення та дослідження публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів в Україні.

Мета дисертаційного дослідження полягає у тому, щоб на підставі комплексного теоретико-правового обґрунтування, за допомогою сучасних методів наукового пізнання визначити сутність, зміст та розкрити особливості публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів в Україні, з урахуванням міжнародних стандартів, національного законодавства та практики його реалізації, на підставі чого розробити пропозиції та рекомендації

спрямовані на удосконалення правових механізмів, організаційних форм і засобів забезпечення публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів. Для досягнення зазначеної мети у процесі дослідження необхідно вирішити такі завдання:

- проаналізувати генезис становлення та розвитку сфери захисту земельних ресурсів;
- сформулювати особливості державної політики щодо захисту земельних ресурсів;
- визначити поняття та особливості публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів;
- охарактеризувати поняття та елементи механізму публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів;
- проаналізувати нормативно-правове адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів;
- виокремити та охарактеризувати публічну адміністрацію як суб'єкт адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів;
- дослідити міжнародний досвід щодо публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів;
- визначити ефективність публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів.

Об'єктом дослідження – є суспільні відносини, що виникають під час публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів України.

Предметом дослідження – є публічне адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів України.

Методологічну основу даного дисертаційного дослідження становить комплекс загальних і спеціальних методів наукового пізнання, який дозволив ефективно досягти визначених цілей, вирішити поставлені завдання, а також обґрунтувати отримані результати, висновки та практичні рекомендації щодо дослідження публічного адміністрування у сфері охорони та захисту земельних ресурсів.

Нормативно-правою основою дослідження є: Конституція України, національні та міжнародні законодавчі та підзаконні нормативно-правові акти, профільні нормативно-правові акти, які регулюють відносини у сфері захисту земельних ресурсів.

Наукова новизна отриманих результатів і висновків полягає в тому, що дисертація є одним із перших комплексних досліджень публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів в Україні, що дало змогу сформулювати перспективні напрями вдосконалення адміністративного законодавства, законодавства про державну службу, відомчих нормативно-правових актів, норм які регулюють суспільні відносини у досліджуваній сфері. До основних наукових положень, що характеризують новизну отриманих результатів й виносяться на захист, належать такі:

вперше:

сформульовано періоди становлення та розвитку сфери захисту земельних ресурсів: період трипільської культури (друга половина IV до II тис.до н.е.);

період скіфської держави (III – IV ст. до н.е.); період Київської Русі (IX ст. до XIII ст.); період роздробленості українських земель (XIV ст. – XIX ст.); радянський період (початок XIX ст. – XX ст.); перехідний незалежності українських земель та початок земельної реформи (кінець XX ст. початок XXI ст.); сучасний період цифровізації (початок XXI ст. – по теперішній час) та охарактеризовано основні особливості кожного періоду становлення та розвитку сфери захисту земельних ресурсів;

аргументовано авторські детермінанти «генеза становлення захисту земельних ресурсів в Україні», «державна політика у сфері захисту земельних ресурсів», «публічне адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів», «механізм публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів»;

доведено, що публічне адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів – це комплексна, інституційно та нормативно врегульована діяльність суб'єктів публічної адміністрації, наділених адміністративно-розпорядчими та публічно-сервісними повноваженнями, яка спрямована на формування та реалізацію публічної політики у галузі земельних відносин як основного національного багатства та просторової бази соціально-економічного розвитку;

обґрунтовано, що публічна адміністрація у сфері захисту земельних ресурсів – це сукупність органів публічної влади, які здійснюють управлінські, контролюючі та наглядові функції з метою збереження, захисту, раціонального використання, відтворення земельних ресурсів та запобігання їх забрудненню;

сформульовано, що механізмом публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів – це система засобів, способів, процедур, правових норм, методів та інших інструментів та ресурсів, які використовуються органами публічної адміністрації для реалізації покладених на них завдання щодо захисту, раціонального використання, відтворення земельних ресурсів та запобігання їх забрудненню;

удосконалено:

понятійні категорії «земля», «земельні ресурси», «захист земельних ресурсів», «політика», «державна політика»; «механізм»; «механізм публічного адміністрування», «принципи державної політики»;

класифікацію нормативно-правового забезпечення сфери захисту земельних ресурсів: а) за змістовно-функціональним призначенням б) за напрямками регулювання земельних відносин;

підходи щодо розуміння системи елементів механізму публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів в Україні;

напрямки ефективності публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів;

доцільність розроблення та впровадження Національної стратегії охорони та відновлення земельних ресурсів України на 2026–2035 роки;

чинне законодавство України у сфері публічного адміністрування захистом земельних ресурсів;

дістало подальшого розвитку:

понятійні категорії: «публічне адміністрування», «механізм правового регулювання», «механізм адміністративно-правового регулювання», «раціональне використання земель»;

класифікація принципів державної політики у сфері захисту земельних ресурсів;

характеристика основних ознак публічної адміністрації у сфері захисту земельних ресурсів;

пропозиція щодо створення комплексної системи моніторингу земельних ресурсів «Єдина національна платформа для моніторингу стану земельних ресурсів», з метою підвищення ефективності контролю за станом земельних ресурсів і прийняття своєчасних і ефективних заходів для їх охорони та відновлення;

доцільність створення Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України, як визначальної складової у системі публічної адміністрації, що покращить адміністрування земельними ресурсами та забезпечити їх захист в Україні.

Підсумки розроблення проблеми загалом, окремих її аспектів, одержані узагальнення та висновки було оприлюднено на міжнародних науково-практичних конференціях.

Основні результати дисертаційного дослідження викладено у трьох статтях, які опубліковано в наукових фахових виданнях України та у семи тезах наукових повідомлень на науково-практичних конференціях, 1 з яких на міжнародно-науковій конференції.

Після закінчення доповіді здобувачу присутніми були поставлені наступні питання:

Кошова С.П.: Яка мета земельної реформи 90-х років в Україні та її вплив на сферу захисту земельних ресурсів?

Відповідь: Дякую за запитання. У процесі проведення земельної реформи, основною метою якої є забезпечення рівноправного розвитку різних форм власності та господарювання на землі, формування багатокладної економіки, а також раціональне використання й охорона земельних ресурсів, ключовим завданням є перерозподіл земель із подальшою передачею, насамперед, у приватну, а за потреби — й у колективну власність.

Головною метою земельної реформи було встановлення права власності на землю громадян, колективів, громадських організацій і держави, що створило б підґрунтя для функціонування ефективних аграрних підприємств різноманітних організаційно-правових форм, орієнтованих на ринкове виробництво. Реформа також була спрямована на запровадження ефективної системи землекористування та захисту земель.

Земельною реформою передбачено формування єдиної державної політики щодо збереження родючості сільськогосподарських земель, встановлення пріоритету екологічних інтересів над економічними, реалізація права громадян на безпечний стан ґрунтів, а також захист земель від ерозії, деградації, забруднення, засолення, підтоплення та заболочування.

Так було ухвалено низку нормативно-правових актів, які суттєво вплинули на становлення та розвиток інституту правового захисту земель у самостійній державі. Вперше питання захисту земель від забруднення небезпечними речовинами було закріплено окремою нормою, а саме ст. 167 «Охорона земель від забруднення небезпечними речовинами» Земельного кодексу України.

Доценко О. С.: Чи було предметом Вашого дослідження державна політика у сфері захисту земельних ресурсів? Якщо так, то на що вона спрямована?

Відповідь: Дякую за запитання. Так було. Державна політика у сфері захисту земельних ресурсів та їх раціонального використання спрямована на впровадженні комплексу правових, організаційних, екологічних та інших заходів, що мають на меті збереження природних ресурсів, їх раціональне використання і відновлення. Особливе значення в системі контролю за якістю навколишнього природного середовища надається нормам екологічного законодавства, встановленню стандартів землекористування, проведенню екологічної експертизи, ґрунтовій ідентифікації та моніторингу стану земельних ресурсів.

Основними завданнями державної політики у сфері захисту земельних ресурсів є забезпечення збереження та відтворення земельного фонду, а також підтримання екологічної цінності природних і набутих властивостей земель. До основних заходів з захисту земельних ресурсів належать: обґрунтування та забезпечення реалізації принципів раціонального землекористування; збереження сільськогосподарських угідь, лісових територій та чагарникових масивів від необґрунтованого вилучення під інші види використання; запобігання деградаційним процесам, зокрема ерозії, зсувам, підтопленню, заболочуванню, засоленню, переосушенню, ущільненню, забрудненню промисловими відходами, хімічними та радіоактивними речовинами, а також впливу інших несприятливих природних та техногенних чинників; збереження природних водно-болотних екосистем; недопущення втрати естетичної привабливості та екологічної функціональності антропогенних ландшафтів; консервація деградованих або малопродуктивних сільськогосподарських земель; забезпечення належного рівня екологічної безпеки; попередження та усунення шкідливих наслідків господарської та іншої діяльності, що негативно впливає на стан земель; збереження природних ресурсів, генофонду живої природи, природних ландшафтів, територій та об'єктів природної цінності, включно з тими, що мають історико-культурне значення; формування передумов для функціонування господарської системи, орієнтованої на найбільш ефективне використання земельного потенціалу.

Братель С. Г. Ви зазначили, що класифікація нормативно-правових актів у сфері захисту земельних ресурсів дозволила Вам глибше розкрити структуру публічного адміністрування та показати, як саме ці акти взаємодіють у механізмі публічного адміністрування досліджуваної сфери. Як само Ви класифікували нормативно-правові акти у сфері захисту земельних ресурсів?

Відповідь: Дякую за запитання. Із здійсненого ґрунтового аналізу нормативно-правового забезпечення сфери захисту земельних ресурсів ми пропонуємо наступну класифікацію актів:

а) за змістовно-функціональним призначенням (тобто за тим, яку функцію акт виконує у сфері публічного адміністрування та захисту земель):

- концептуально-програмні акти – визначають державну політику, цілі та пріоритети у сфері охорони земель (*наприклад, Стратегія державної екологічної політики України, державні цільові програми з охорони земель*);

- регулятивні акти – встановлюють правила використання, охорони, відновлення земель, права й обов'язки суб'єктів (*Земельний кодекс, Закон «Про охорону земель» тощо*).

- процедурно-процесуальні акти – регламентують порядок здійснення управлінських дій, контролю, експертизи, моніторингу (*наприклад, Порядок ведення державного земельного кадастру, Положення про державний контроль за використанням і охороною земель*).

- контрольно-наглядові акти – визначають порядок перевірок, застосування санкцій, відповідальність за порушення (*постанови Кабінету міністрів України, накази центральних органів виконавчої влади, Кодекс України про адміністративні правопорушення тощо*).

- інформаційно-аналітичні акти – регулюють ведення кадастрів, звітності, доступу до інформації про стан земель;

б) за напрямками регулювання земельних відносин: акти щодо охорони земель від деградації, ерозії, забруднення; акти щодо відновлення та рекультивациі земель; акти щодо раціонального використання земельних ресурсів; акти щодо моніторингу, оцінки та кадастрового обліку земель; акти щодо економічного стимулювання охорони земель.

Степаненко С.В.: Яких висновків Ви дійшли вивчаючи міжнародний досвід?

Відповідь: Дякую за запитання. На підставі міжнародного досвіду акцентовано, що адміністрування земельних ресурсів, зокрема країн Європейського Союзу, свідчить про визнання земельних ресурсів як національного багатства. Визначено, що більшість розвинених країн, зокрема ФРН, поєднують захист права приватної власності із соціальними обов'язками, що походять з цього права, що досягається через деталізовану правову регламентацію обігу сільськогосподарських земель, яка обмежує їх нераціональний розподіл, дроблення та зміну цільового призначення. У країнах Західної Європи оренда сільськогосподарських земель є широко поширеною формою організації аграрного сектору (понад 60% у Німеччині та Франції) з наданням переваги фермерам та особам, які мають відповідну освіту та досвід, при придбанні сільськогосподарських земель, що реалізується через спеціальні дозвільні процедури, механізм переважного права купівлі та систему сільськогосподарських судів. Міжнародний досвід підкреслює важливість інформаційної прозорості та цифровізації.

Головуючий: Є ще запитання? Немає. Переходимо до обговорення дисертації. Слово надається науковому керівнику.

Науковий керівник, кандидат юридичних наук, доцент Булик І.Л., яка зазначила, що підготовлена Гайдаєм С.С. дисертація на тему:

«Публічне адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів України» є результатом наполегливої науково-теоретичної діяльності.

Дисертант має достатній загальний рівень розвитку, професійно грамотно володіє інструментарієм дослідження. Основні результати дисертаційного дослідження викладено у трьох статтях, які опубліковано в наукових фахових виданнях України, семи тезах наукових повідомлень на науково-практичних конференціях, 1 з яких на міжнародно-науковій конференції.

Індивідуальний план наукової роботи та індивідуальний навчальний план Гайдай Сергій Сергійович виконав у повному обсязі.

Зміст дисертації відповідає заявленій дисертантом науковій спеціальності. Дисертація є самостійною, завершеною роботою. Дослідження викладено зрозумілою, юридично і літературно грамотною мовою. Оформлення дисертації відповідає встановленим МОН України вимогам.

Загалом дисертація відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, а її автор – Гайдай Сергій Сергійович – заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Вважаю, що дисертаційну роботу можна представити до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Після цього було надано слово **рецензентам** роботи:

Кандидат юридичних наук, професор Андрущенко І.Г. підкреслив, що виконане Гайдаєм С.С. дисертаційне дослідження виконано якісно та на високому науковому рівні. Основні результати досліджень автором достатньою мірою обґрунтовані. Їх наукова достовірність не викликає сумнівів, оскільки вони отримані в результаті аналітичної роботи. Позитивним моментом роботи є вміння автора обґрунтовувати власну думку, проводити наукову дискусію із вченими, послідовно, логічно та системно викладати матеріал.

Мета роботи – визначити сутність, зміст та розкрити особливості публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів в Україні, з урахуванням міжнародних стандартів, національного законодавства та практики його реалізації, на підставі чого розробити пропозиції та рекомендації спрямовані на удосконалення правових механізмів, організаційних форм і засобів забезпечення публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що дисертація є одним із перших комплексних досліджень публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів в Україні, що дало змогу сформулювати перспективні напрями вдосконалення адміністративного законодавства, законодавства про державну службу, відомчих нормативно-правових актів, норм які регулюють суспільні відносини у досліджуваній сфері.

У дисертації автором поставлено та вирішено низку важливих завдань, а саме: проаналізовано генезис становлення та розвитку сфери захисту земельних ресурсів; сформульовано особливості державної політики щодо захисту земельних ресурсів; визначено поняття та особливості публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів; охарактеризовано поняття та елементи механізму публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів; проаналізовано нормативно-правове адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів; виокремлено та охарактеризовано публічну адміністрацію як суб'єкт адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів; досліджено міжнародний досвід щодо публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів; визначено ефективність публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів.

Для досягнення вказаних завдань автор дуже логічно побудував структуру роботи та окреслив завдання дослідження, також вдалим є вибір низки загальнонаукових та спеціально-правових методів пізнання, застосування яких визначались об'єктом та предметом дослідження.

Відтак, автором здійснено значний обсяг роботи. У дослідженні вдало, послідовно та логічно викладено і розкрито головні питання, зазначені у змісті. Все це дає підстави вважати, що мета дослідження досягнута, а його завдання реалізовані.

Все вищенаведене свідчить про те, що дисертаційне дослідження є завершеним, виконане самостійно та відповідає вимогам, які висуваються для подібного виду наукових праць.

В цілому, як свідчить зміст роботи, до захисту подано завершене наукове дослідження, яке містить низку наукових положень, що у своїй сукупності роблять значний внесок у наукову теорію та правозастосовну діяльність. Загальна оцінка роботи є позитивною, дисертація може бути подана до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

Кандидат юридичних наук, доцент Бухтіярова І.Г. зазначила, що актуальність дисертаційної роботи Гайдая С.С. не викликає сумнівів і полягає у тому, що у сучасних умовах глобальних екологічних трансформацій проблема збереження та раціонального використання земельних ресурсів набуває особливої ваги як на національному, так і на міжнародному рівнях. За таких умов особливої актуальності набуває формування ефективної системи публічного управління у сфері захисту та відновлення земельних ресурсів, удосконалення нормативно-правового забезпечення, впровадження сучасних механізмів моніторингу, рекультивациі та екологічного контролю. У цьому контексті наукове дослідження стало базою для розробки пропозицій щодо відновлення земель, адаптації національної політики до міжнародних стандартів сталого розвитку та інтеграції екологічних пріоритетів у процес повоєнної відбудови держави.

Проведений аналіз кваліфікаційної наукової праці дозволяє стверджувати, що в результаті проведеного дослідження автором досягнуто визначеної мети та вирішено поставлені завдання. При цьому сформульовані висновки та пропозиції

є достатньо аргументовані та оригінальні, відповідають вимогам сьогодення та можуть бути застосовані на практиці. Питання, які розглядаються в кваліфікаційній науковій праці, автором розкриті на високому методологічному рівні.

Відтак, автором здійснено значний обсяг роботи. У дослідженні вдало, послідовно та логічно викладено і розкрито головні питання, зазначені у змісті. Все це дає підстави вважати, що мета дослідження досягнута, а його завдання реалізовані. При цьому сформульовані висновки та пропозиції є достатньо аргументовані та оригінальні, відповідають вимогам сьогодення та можуть бути застосовані на практиці.

Питання, які розглядаються в дисертації, автором розкриті на досить високому методологічному рівні.

Слід зазначити, що дисертація Гайдая С.С. на тему «Публічне адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів України», виконана на високому рівні та відповідає вимогам МОН України, що ставляться до дисертацій та може бути рекомендована до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

В обговоренні дисертаційного дослідження взяли участь:

Кандидат юридичних наук, доцент Лукашенко А.А., яка відзначила, що Гайдай С.С. у своїй кваліфікаційній науковій праці досягнув поставленої мети. Автором чітко окреслені і логічно побудовані мета та завдання дослідження, обґрунтовано теоретичні та методичні підходи щодо їх виконання, розроблено і апробовано відповідні пропозиції, які у своїй комплексності є науковим шляхом вирішення поставлених завдань.

У дисертації запропоновано низку нових положень, змін до чинного законодавства України, вивчено зарубіжний досвід, сформульовано висновки, що мають важливе теоретичне і практичне значення. Так, на схвалення заслуговує сформульована авторкою пропозиція щодо змін та доповнень до нормативно-правових актів, які врегульовують раціональне використання та захист земельних ресурсів, а саме до Земельного кодексу України та Закону України «Про охорону земель».

Отже, кваліфікаційна наукова праця є самостійним, завершеним, комплексним дослідженням, в якому обґрунтовується низка наукових положень та висновків, нових у теоретичному плані й важливих для юридичної практики, що у сукупності вирішують завдання науки адміністративного права.

Доктор наук з державного управління, професор Терент'єва А.В. зазначила, що здобувачем продемонстровано високий рівень апробації дисертації, основні ідеї та висновки яких, лягли в основу наукових позицій. Заслуговує уваги науковий підхід щодо визначення та виокремлення особливостей публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів в Україні, розкрито його сутність. Зазначено, що особливістю цього виду публічного управління є поєднання владно-розпорядчих і сервісно-координаційних функцій, спрямованих на забезпечення балансу між публічними

і приватними інтересами у процесі володіння, користування та розпорядження землею. Водночас публічне адміністрування у земельній сфері не зводиться лише до контролю чи регулювання – воно передбачає формування сприятливих умов для сталого використання земельних ресурсів, відновлення їх родючості, запобігання деградаційним процесам і забезпечення екологічної безпеки територій.

Все це дозволяє обґрунтувати висновок про високий рівень основних положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у кваліфікаційній науковій праці, їхню репрезентативність. Тому, подане дисертаційне дослідження має закінчений вигляд. Його зміст має внутрішню логічну побудову.

Таким чином, дисертаційне дослідження є самостійним, завершеним, комплексним, в якому обґрунтовується низка наукових положень та висновків, нових у теоретичному плані й важливих для юридичної практики, що у сукупності вирішують завдання науки адміністративного права.

Доктор юридичних наук, професор Золотарьова Н.І. зазначила, що ступінь обґрунтованості та достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які сформульовані в дисертації визначається декількома обставинами. Перш за все, автор достатньо повно вивчив та проаналізував наукову літературу як загальнотеоретичного, так і спеціального характеру, яка стосувалася тематики дослідження. Варто відзначити сумлінне використання здобувачем різнопланової джерельної бази, які стосуються проблематики дослідження. Дисертант використовує науковий стиль полеміки, зрозумілу та логічну мову викладу, що вказує на вдало обрану власну методику дослідження та раціональне використання загальнонаукових та спеціальних методів пізнання.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому що у відповідності до змісту та характеру розглянутих питань дисертація є однією із перш спроб комплексно, на монографічному рівні сформулювати перспективні напрями вдосконалення адміністративного законодавства, законодавства про державну службу, відомчих нормативно-правових актів, норм які регулюють суспільні відносини у досліджуваній сфері, містить елементи наукової новизни. Тому дисертаційна робота Гайдая С.С. заслуговує на рекомендацію до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

Гайдай Сергій Сергійович висловив виступаючим та всім присутнім подяку за позитивну оцінку його дисертаційного дослідження, за висловлені побажання та професійні поради, що сприяли вдосконаленню змісту та форми дисертаційної роботи та корекції її подальших науково-дослідних планів.

На основі результатів обговорення присутні на засіданні вирішили запропонувати такий:

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів щодо дисертації Гайдая Сергія Сергійовича «Публічне адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів України»

Дисертація Гайдая Сергія Сергійовича «Публічне адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів України», яка подана на здобуття доктора філософії за спеціальністю 081 – «Право», є цілісною, завершеною науковою працею.

Обґрунтування вибору теми дослідження. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю збереження та раціонального використання земельних ресурсів в умовах глобальних екологічних трансформацій. Земля є базовим елементом природно-ресурсного потенціалу держави, просторовою основою суспільного розвитку, матеріальною передумовою здійснення господарської діяльності та гарантією продовольчої й екологічної безпеки. Водночас інтенсивна урбанізація, зміни клімату, деградаційні процеси ґрунтів, техногенне навантаження, нераціональне землекористування та наслідки воєнних дій зумовлюють системне погіршення якісного стану земельного фонду.

Основними стратегічними цілями суспільства є підвищення рівня суспільної екологічної свідомості, поліпшення стану довкілля в цілому, безпечне для людини середовище, інтеграція української системи охорони довкілля до світової, збереження біорізноманіття. Задля цього Україна має орієнтуватися на політику Європейського Союзу в цій сфері та зробимо все для підписання з ЄС угоди про фінансову підтримку природоохоронного сектору в Україні.

У XXI столітті в Україні спостерігається суттєве погіршення стану земельних ресурсів, який характеризується суттєвим погіршенням якісних показників, що зумовлено комплексним впливом воєнних, техногенних, кліматичних та антропогенних чинників. Земля як основний компонент національного природно-ресурсного потенціалу та базис продовольчої безпеки держави зазнає деградаційних процесів, серед яких особливої гостроти набули хімічне забруднення ґрунтів, порушення їхньої структури внаслідок бойових дій, мінування територій, ерозійні явища, виснаження гумусного шару, а також негативні наслідки нераціонального землекористування. В умовах збройної агресії проти України масштаби пошкодження та забруднення земель істотно зросли, що створює довгострокові екологічні, економічні та соціальні ризики. Забруднення ґрунтів важкими металами, залишками вибухових речовин, нафтопродуктами та іншими токсикантами становить загрозу не лише для аграрного виробництва, але й для здоров'я населення та екологічної безпеки держави загалом. Одночасно кліматичні зміни посилюють процеси опустелювання, зменшення вологозабезпечення та зростання частоти екстремальних погодних явищ, що ускладнює відновлення порушених земель.

За таких умов особливої актуальності набуває формування ефективної системи публічного управління у сфері захисту та відновлення земельних ресурсів, удосконалення нормативно-правового забезпечення, впровадження сучасних механізмів моніторингу, рекультивациі та екологічного контролю. Необхідність наукового обґрунтування підходів до охорони земель, адаптації

національної політики до міжнародних стандартів сталого розвитку та інтеграції екологічних пріоритетів у процес повоєнної відбудови держави зумовлює високу теоретичну й практичну значущість обраної теми дисертаційного дослідження.

Слід зазначити, що публічне адміністрування сферою захисту земельних ресурсів в Україні взагалі не була предметом окремого дослідження, а розглядалася фрагментарно, в рамках формулювання захисту водних, земельних надр, повітряного простору тощо.

Недостатність наукового опрацювання вищезазначеного питання спричинило об'єктивну потребу в поглибленні теоретико-методологічних та прикладних засад, а отже й потребу окремого дослідження, з урахуванням особливостей сьогодення, що й зумовило актуальність цієї теми.

Науково-теоретичним підґрунтям дослідження становитимуть праці вітчизняних і зарубіжних науковців: Б. Авер'янова, І. Андрущенко, О. Бандурка, А. Блага, В. Брижик, І. Булик, І. Бухтіярової, А. Волощук, І. Гайдамашко, В. Галунька, Г. Горбової, Б. Головкина, А. Губко, Т. Журавель, О. Кочемировської, Л. Крижної, О. Кузьменко, В. Колпакова, Т. Коломоєць, К. Левченко, Ю. Лисюк, І. Лубенець, О. Мартиненко, І. Пастуха, Ю. Приколотіна, Р. Сербина, О. Стрельченко, А. Суббота, Г. Христова, Х. Ярмакі. Попри значний науковий доробок учених, цілісного й комплексного дослідження, присвяченого питанням публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів, наразі не існує.

Таким чином, недостатній рівень наукового обґрунтування публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів, недосконалість механізмів публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів зумовили необхідність комплексного вивчення та дослідження публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів в Україні.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження узгоджується з основними положеннями Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, ратифікованої Законом України від 16 вересня 2014 року № 1678-VII; Всеєвропейської Стратегії збереження біологічного та ландшафтного різноманіття, прийнятої від 23 жовтня 1995 року; Конвенції про охорону біологічного різноманіття від 1992 року, ратифікованої Україною від 29 листопада 1994 року; Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року, затвердженої розпорядженням Кабінет Міністрів України від 20 жовтня 2021 р. № 1363-р; Стратегії державної екологічної політики України на період до 2030 року, затвердженої Законом України від 28 лютого 2019 року № 2697-VIII; Стратегії реформування системи державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів на період до 2029 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025-2027 роках, затвердженої розпорядженням Кабінет Міністрів України від 25 червня 2025 р. № 625-р; Операційного плану реалізації Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2021 р. № 1363-р;

Національного плану з охорони навколишнього природного середовища до 2025 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 квітня 2021 р. № 443-р; Національного плану дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелюванням, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 березня 2016 р. № 271-р (із змінами, внесеними згідно з Постановами Кабінетами Міністрів України № 1299 від 09 грудня 2021 року). Таким чином, дисертаційна робота спрямована на комплексне вивчення та впровадження механізмів державної екологічної політики в контексті національного та європейського законодавства, що забезпечує реалізацію стратегічних пріоритетів України у сфері захисту земельних ресурсів до 2030 року. Роботу підготовлено відповідно до Тематики наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок на 2025–2029 роки, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ від 21.05.2024 № 326. Тема дисертації затверджена Вченою радою Національної академії внутрішніх справ 26 вересня 2023 року (протокол № 20).

Мета і завдання дослідження. Мета дисертаційного дослідження полягає у тому, щоб на підставі комплексного теоретико-правового обґрунтування, за допомогою сучасних методів наукового пізнання визначити сутність, зміст та розкрити особливості публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів в Україні, з урахуванням міжнародних стандартів, національного законодавства та практики його реалізації, на підставі чого розробити пропозиції та рекомендації спрямовані на удосконалення правових механізмів, організаційних форм і засобів забезпечення публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів. Для досягнення зазначеної мети у процесі дослідження необхідно вирішити такі завдання:

- проаналізувати генезис становлення та розвитку сфери захисту земельних ресурсів;
- сформулювати особливості державної політики щодо захисту земельних ресурсів;
- визначити поняття та особливості публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів;
- охарактеризувати поняття та елементи механізму публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів;
- проаналізувати нормативно-правове адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів;
- виокремити та охарактеризувати публічну адміністрацію як суб'єкт адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів;
- дослідити міжнародний досвід щодо публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів;
- визначити ефективність публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають під час публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів України.

Предметом дослідження є публічне адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів України.

Методи дослідження. Методологічну основу даного дисертаційного дослідження становить комплекс загальних і спеціальних методів наукового пізнання, який дозволив ефективно досягти визначених цілей, вирішити поставлені завдання, а також обґрунтувати отримані результати, висновки та практичні рекомендації щодо дослідження публічного адміністрування у сфері охорони та захисту земельних ресурсів. Метод сходження від абстрактного до конкретного та логіко-семантичний метод дослідження (підрозділи 1.2., 1.3, 2.1, 2.2, 2.3) дозволили поглибити понятійний апарат, зокрема визначити поняття «генеза становлення захисту земельних ресурсів в Україні», «земля», «земельні ресурси», «захист земельних ресурсів», «політика», «державна політика», «державна політика у сфері захисту земельних ресурсів», «раціональне використання земель»; «механізм»; «механізм публічного адміністрування», «принципи державної політики»; «механізм правового регулювання», «механізм адміністративно-правового регулювання», «публічне адміністрування», «публічне адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів», «механізм публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів», «публічна адміністрація у сфері захисту земельних ресурсів». Порівняльно-правовий метод (підрозділи 1.3, 2.2, 3.1) покладено в основу дослідження міжнародного досвіду публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів; характеристики повноважень суб'єктів публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів. Методи класифікації, групування, системно-структурний, системно функціональний методи (підрозділ 2.2, 2.3, 3.1, 3.2) надали можливість згрупувати ознаки державної політики публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів; систематизувати нормативно-правове регулювання публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів; впорядкувати суб'єктів публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів; визначити напрямки ефективності публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів. Використання індуктивного методу дозволило підтвердити висновок про необхідність удосконалення законодавства, що регулює відносини в сфері публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів (підрозділ 2.2, 2.3).

Нормативно-правою основою дослідження є: Конституція України, національні та міжнародні законодавчі та підзаконні нормативно-правові акти, профільні нормативно-правові акти, які регулюють відносини у сфері захисту земельних ресурсів.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що дисертація є одним із перших комплексних досліджень публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів в Україні, що дало змогу сформулювати перспективні напрями вдосконалення адміністративного законодавства, законодавства про державну службу, відомчих нормативно-правових актів, норм які регулюють суспільні відносини у досліджуваній сфері. До основних наукових положень, що характеризують новизну отриманих результатів й виносяться на захист, належать такі:

вперше:

сформульовано періоди становлення та розвитку сфери захисту земельних ресурсів: період трипільської культури (друга половина IV до II тис. до н.е.); період скіфської держави (III – IV ст. до н.е.); період Київської Русі (IX ст. до XIII ст.); період роздробленості українських земель (XIV ст. – XIX ст.); радянський період (початок XIX ст. – XX ст.); перехідний незалежності українських земель та початок земельної реформи (кінець XX ст. початок XXI ст.); сучасний період цифровізації (початок XXI ст. – по теперішній час) та охарактеризовано основні особливості кожного періоду становлення та розвитку сфери захисту земельних ресурсів;

аргументовано авторські детермінанти «генеза становлення захисту земельних ресурсів в Україні», «державна політика у сфері захисту земельних ресурсів», публічне адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів», «механізм публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів»;

доведено, що публічне адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів – це комплексна, інституційно та нормативно врегульована діяльність суб'єктів публічної адміністрації, наділених адміністративно-розпорядчими та публічно-сервісними повноваженнями, яка спрямована на формування та реалізацію публічної політики у галузі земельних відносин як основного національного багатства та просторової бази соціально-економічного розвитку;

обґрунтовано, що публічна адміністрація у сфері захисту земельних ресурсів – це сукупність органів публічної влади, які здійснюють управлінські, контролюючі та наглядові функції з метою збереження, захисту, раціонального використання, відтворення земельних ресурсів та запобігання їх забрудненню;

сформульовано, що механізмом публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів – це система засобів, способів, процедур, правових норм, методів та інших інструментів та ресурсів, які використовуються органами публічної адміністрації для реалізації покладених на них завдання щодо захисту, раціонального використання, відтворення земельних ресурсів та запобігання їх забрудненню;

удосконалено:

понятійні категорії «земля», «земельні ресурси», «захист земельних ресурсів», «політика», «державна політика»; «механізм»; «механізм публічного адміністрування», «принципи державної політики»;

класифікацію нормативно-правового забезпечення сфери захисту земельних ресурсів: а) за змістовно-функціональним призначенням б) за напрямками регулювання земельних відносин;

підходи щодо розуміння системи елементів механізму публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів в Україні;

напрямки ефективності публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів;

доцільність розроблення та впровадження Національної стратегії охорони та відновлення земельних ресурсів України на 2026–2035 роки;

чинне законодавство України у сфері публічного адміністрування захистом земельних ресурсів;

дістало подальшого розвитку:

понятійні категорії: «публічне адміністрування», «механізм правового регулювання», «механізм адміністративно-правового регулювання», «раціональне використання земель»;

класифікація принципів державної політики у сфері захисту земельних ресурсів;

характеристика основних ознак публічної адміністрації у сфері захисту земельних ресурсів;

пропозиція щодо створення комплексної системи моніторингу земельних ресурсів «Єдина національна платформа для моніторингу стану земельних ресурсів», з метою підвищення ефективності контролю за станом земельних ресурсів і прийняття своєчасних і ефективних заходів для їх охорони та відновлення.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що сформульовані в дисертації пропозиції та висновки можуть бути використані:

– *у науковій діяльності* – для подальшого наукового опрацювання теоретико-прикладних проблем, із публічним адмініструванням у сфері захисту земельних ресурсів (акт Національної академії внутрішніх справ від 24 червня 2025 року № 112-НД);

– *практичній діяльності* – для удосконалення публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів;

– *в освітньому процесі* – при підготовці та проведенні лекційних, семінарських і практичних занять зі здобувачами вищої освіти із дисциплін «Адміністративне право», «Адміністративна відповідальність», «Земельне право», «Екологічне право» (акт впровадження Національної академії внутрішніх справ від 24 червня 2025 року № 114-ОК).

Апробація результатів дослідження. Основні положення та висновки оприлюднено на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях і круглих столах, зокрема: «Адміністративно-правове забезпечення діяльності публічної адміністрації» (Київ, 19 жовтня 2023 року); «Актуальні проблеми охорони і захисту прав та свобод людини і громадянина в умовах воєнного стану та післявоєнний період» (Київ, 23 травня 2024 року); «Адміністративно-правове забезпечення діяльності публічної адміністрації: (Київ, 20 червня 2024 року); «Бюджетування у забезпеченні фінансової безпеки держави» (Київ, 30 травня 2024 року); «Адміністративно-правове забезпечення діяльності публічної адміністрації» (Київ, 26 червня 2025 року); «Безбар'єрний простір у сучасному світі» (Київ, 26 червня 2025 року); «Адміністративно-правове забезпечення діяльності публічної адміністрації» (Київ, 26 червня 2025 року); «Безбар'єрний простір у сучасному світі» (Київ, 25 листопада 2025 року); «Transforming science with modern technologies: issues and challenges», (Lyon, France, 9-11 February 2026).

Публікації. Основні результати дисертаційного дослідження викладено у трьох статтях, які опубліковано в наукових фахових виданнях України та у семи тезах наукових повідомлень на науково-практичних конференціях, 1 з яких на міжнародно-науковій конференції, зокрема:

1. Гайдай С.С. Основні засади публічного адміністрування у сфері охорони земельних ресурсів. *Суспільство та національні інтереси*. Випуск 4(4). 2024. С. 865-876. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1572-2024-4\(4\)-865-876](https://doi.org/10.52058/3041-1572-2024-4(4)-865-876)
2. Гайдай С.С. Особливості функціонування механізму публічного адміністрування у сфері охорони земельних ресурсів. *Журнал східноєвропейського права*. № 127. 2024. С. 104-111. <https://doi.org/10.5281/zenodo.13993766>
3. Гайдай С.С. Проблеми охорони та раціонального використання земельних ресурсів в Україні. *Журнал східноєвропейського права*. № 130. 2024. С. 179-184. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14743657>
4. Гайдай С.С. Особливості охорони земельних ресурсів в Україні у військовий та повоєнний період. *Адміністративно-правове забезпечення діяльності публічної адміністрації: Матеріали XVIII науково-практичного семінару (Київ, 19 жовтня 2023 року)*. 2023. С. 50-53.
5. Гайдай С.С. Адміністративно-правові інструменти захисту прав на земельні ділянки. *Актуальні проблеми охорони і захисту прав та свобод людини і громадянина в умовах воєнного стану та післявоєнний період : матеріали міжвідомчого науково-практичного круглого столу (м. Київ, 23 травня 2024 року)*.
6. Гайдай С.С. Основні напрямки охорони земель України *Адміністративно-правове забезпечення діяльності публічної адміністрації: Матеріали XIX науково-практичного семінару (Київ, 20 червня 2024 року)*. С. 127-130.
7. Гайдай С.С. Поняття та сутність захисту земельних ресурсів в Україні у період воєнного часу. *Бюджетування у забезпеченні фінансової безпеки держави : матеріали круглого столу (м. Київ, 30 травня 2024 року)*. С. 9-10.
8. Гайдай С.С. Державна політика охорони земельних ресурсів: поняття та особливості. *Адміністративно-правове забезпечення діяльності публічної адміністрації: матеріали XX науково-практичного семінару (м. Київ, 26 червня 2025 року)*. С. 229-235.
9. Гайдай С.С. Поняття, особливості державної політики щодо захисту земельних ресурсів включаючи принцип безбар'єрності. *Безбар'єрний простір у сучасному світі: матеріали науково-практичної конференції (м. Київ, 25 листопада 2025 року)*. С. 471-476.
10. Гайдай С.С. Державний контроль за використанням земельних ресурсів. *The VI International scientific and practical conference «Transforming science with modern technologies: issues and challenges»*, (Lyon, France, 9-11 February 2026). С. 146-150.

Характеристика особистостей здобувача. Гайдай Сергій Сергійович, 1990 року народження, освіта вища. У 2013 році закінчив Приватний ВНЗ «Європейський університет» за спеціальністю «Менеджмент організацій і адміністрування» (диплом спеціаліста). У 2020 закінчив Київський національний університет імені Тараса Шевченка. У 2025 році закінчив Національну академію внутрішніх справ. З вересня 2023 року по теперішній час аспірант денної форми навчання Національної академії внутрішніх справ.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація написана науковим стилем, українською мовою. Наукові положення, висновки та рекомендації викладені стисло, точно, ясно та просто, що забезпечує легкість і доступність їх сприйняття. Дисертація оформлена згідно з вимогами МОН України.

Структура дисертації відповідає меті, завданням, предмету дослідження і вимогам Міністерства освіти і науки України та складається із вступу, трьох розділів, які містять вісім підрозділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

Відповідність дисертації встановленим вимогам і визначеній спеціальності. Дослідження публічного адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів України є напрямом, який віднесено до спеціальності 081 – «Право».

УХВАЛЕНО:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Гайдая Сергія Сергійовича «Публічне адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів України».

2. Констатувати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Гайдая Сергія Сергійовича відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами й доповненнями від 03 квітня 2019 року № 283), наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» від 12 січня 2017 року № 40 (зі змінами й доповненнями від 31 травня 2019 року № 759) та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44.

3. Рекомендувати дисертацію Гайдая Сергія Сергійовича «Публічне адміністрування у сфері захисту земельних ресурсів України», до разового захисту на здобуття ступеня доктора філософії у спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 081 «Право».

Результати голосування присутніх на засіданні докторів та кандидатів наук за профілем поданої на розгляд дисертації: за – 15, проти – немає, таких, що утримались – немає.

Головуючий –

**т.в.о. завідувача кафедри адміністративно-правових дисциплін
навчально-наукового інституту права та психології
Національної академії внутрішніх справ
доктор наук з державного управління,
професор**

Анна ТЕРЕНТ'ЄВА